Ministerie van Justitie en Veiligheid

Directoraat-Generaal Politie en Veiligheidsregio's

bijlage

Internationale politiesamenwerking

Datum
17 juni 2022

Ons kenmerk
-

Bijlage nummer	5
Horend bij	Eerste halfjaarbericht politie 2022

Waarborgen internationale politiesamenwerking

Internationale politiesamenwerking dient voort te komen uit operationele behoeftes en moet met adequate waarborgen omkleed zijn. Zij heeft plaats onder gezag van het OM en, met landen buiten de EU, waar nodig in afstemming met de Afdeling Internationale Rechtshulp (AIRS) van mijn ministerie. Informatie-uitwisseling moet in lijn zijn met de geldende nationale en internationale wetgeving. Bovendien wordt de mate waarin een derde land de democratie, mensenrechten en de rechtsstaat respecteert meegewogen in een besluit tot informatie-uitwisseling. Met name bij voorgenomen uitwisseling met derde landen kan dit – wegens de omstandigheden van het geval - per geval tot een andere afweging leiden. Zo waakt Nederland ervoor dat het niet meewerkt aan bijvoorbeeld de politieke vervolgingen door andere landen van hierheen gevluchte dissidenten en vluchtelingen, en blijft het tegelijk mogelijk om in uitzonderlijke gevallen, bijvoorbeeld bij zwaarwegende Nederlandse opsporingsbelangen, in een casus wel tot samenwerking te besluiten. Deze algemene voorwaarden komen in de verschillende instrumenten voor politiesamenwerking, zoals in Interpol- en bilateraal verband, tot uitdrukking.

Samenwerking binnen de Europese Unie

Zoals gemeld in het vorige halfjaarbericht, heeft de Europese Commissie in december 2021 het Schengenpakket gepresenteerd. Dit pakket bestaat uit een herziene Schengengrenscode en de zogenoemde EU-politiesamenwerkingscode. Deze laatste omvatte een voorstel voor een Richtlijn over informatie-uitwisseling, voor een Verordening over de uitwisseling van politiële gegevensbestanden (Prüm II) en voor een Aanbeveling van de Raad inzake operationele politiesamenwerking. Inmiddels zijn de onderhandelingen over de laatste drie voorstellen in de eindfase beland, en zullen deze op de JBZ-Raad van 10 juni ter aanname geagendeerd staan.

De Aanbeveling heeft tot doel het bijdragen aan de tot totstandbrenging van gemeenschappelijke normen om politiefunctionarissen in staat te stellen doeltreffend samen te werken met hun collega's in andere lidstaten. Ik ondersteun de intentie van de Commissie om te komen tot een zo grenzeloos mogelijke politiesamenwerking binnen Europa, hoewel het kabinet op onderdelen een andere invulling daaraan geeft dan in het oorspronkelijke voorstel was opgenomen. Ten opzichte van het oorspronkelijk voorstel is de Aanbeveling op sommige onderdelen en conform het standpunt van het kabinet aangepast. Over het Nederlandse standpunt bent u geïnformeerd in Kamerstuk 22 112, nr. 3295.

Zo is de term 'politie' vervangen door 'rechtshandhaving', aangezien de samenwerking ook andere autoriteiten betreft; De aanbeveling heeft tekstueel een minder dwingend karakter gekregen; wordt in de Aanbeveling de bevoegdheidsverdeling tussen de EU en de lidstaten (met name voor wat betreft de rol van de Commissie) gerespecteerd, en biedt de tekst nu duidelijke kaders en voldoende waarborgen ten aanzien van grensoverschrijdende achtervolgingen en observaties (zoals de beslissende rol van de gaststaat). Op grond van de uiteindelijke tekst kunnen de bestaande werkwijzen worden voortgezet en hoeven bestaande bi- of multilaterale verdragen niet aangepast te worden. Wel zal Nederland bij het aangaan van nieuwe afspraken of het herzien van nieuwe verdragen de aanbeveling in acht moeten nemen.

Samenwerking in multilateraal verband

INTERPOL

De International Criminal Police Organization (Verder: Interpol) heeft tot taak om wereldwijd politieorganisaties te ondersteunen bij het voorkomen en bestrijden van transnationale criminaliteit. Zij telt 195 lidstaten en beoogt een apolitieke en neutrale samenwerkingsorganisatie te zijn. Samenwerking in Interpolverband dient in overeenstemming met de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens te geschieden. Het is voor Interpol en de *National Central Bureaus* bovendien strikt verboden om enige interventie of activiteit van politieke, militaire, religieuze of raciale aard te ondernemen.

Nederland hecht eraan dat Interpol niet gepolitiseerd wordt en neemt alle signalen over eventueel misbruik serieus. Het kabinet spreekt in voorkomende gevallen met bondgenoten over zulke signalen en het eventueel ondernemen van actie in Interpolverband. Naar aanleiding van de Russische invasie zijn zulke zorgen besproken en is actie ondernomen, zoals eerder aan uw Kamer bericht.[1]

Het is evenwel van belang dat Interpol zelf in staat is om misbruik van haar systemen te voorkomen en te bestrijden. Daarop moeten we kunnen vertrouwen. De laatste jaren zijn de regels en procedures van Interpol om misbruik tegen te gaan al versterkt, maar het kabinet zal nauwlettend in de gaten blijven houden of Interpol inderdaad in staat is om haar eigen organisatie en informatiesystemen vrij van misbruik te houden. In aanloop naar de Europese Regionale Conferentie (17-19 mei 2022) is hierover met bondgenoten gesproken en tijdens de conferentie heeft Interpol aangegeven dat dit het geval is.

Tot slot. Op dit moment onderhandelt de Europese Commissie op basis van een door de Europese Raad[2] gegeven mandaat met Interpol over een samenwerkingsovereenkomst tussen de EU en Interpol. Deze voorziet in versterkte samenwerking en informatie-uitwisseling tussen de EU als geheel enerzijds en Interpol anderzijds. Het is nog niet bekend wanneer het resultaat verwacht kan worden.

[1] Zie brief van de Ministers van Justitie en Veiligheid en voor Rechtsbescherming en de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, Verslag van de formele JBZ-Raad van 3–4 maart 2022, 14 maart 2022, Kamerstuk 32 317, nr. 751.
[2] BNC-fiche: aanbeveling mandaat onderhandelingen samenwerkingsovereenkomst EU-Interpol (Kamerstuk 22
112, nr. 3115).

Bilaterale samenwerking

Suriname

Suriname is voor de Nederlandse politie een belangrijk land om mee samen te werken in de strijd tegen verdovende middelen, illegale geldstromen en witwassen. Daarnaast zijn er natuurlijk historische banden tussen de korpsen en is Suriname een belangrijke partner in de regionale samenwerking in het Caribisch gebied. Mijn departement en de politie hebben tijdens een werkbezoek aan Suriname eind mei 2022 verkend op welke vlakken de al bestaande samenwerking met de Surinaamse politie en justitie versterkt zou kunnen worden en welke ondersteuning Nederland aanvullend kan bieden ter verdere versterking en professionalisering van Korps Politie Suriname (KPS), met name op het gebied van integriteit, informatie-uitwisseling, management development en ondermijning. Ook is er gesproken over om de samenwerkingsmogelijkheden tussen KPS, de Nederlandse politie en de Caribische politiekorpsen (Korps Politie Aruba, Korps Politie Sint-Maarten, Korps Politie Curaçao en dan Korps Politie Caribisch Nederland) en deze nader te verkennen. Hiertoe is de korpschef van KPS uitgenodigd voor een kennismaking met het College van Korpschefs van de Caribische korpsen.

Marokko

Marokko is een belangrijk partnerland in de aanpak van georganiseerde en ondermijnende criminaliteit, waaronder het opsporen en ontnemen van illegaal verkregen vermogen. De criminaliteitsrelatie tussen Nederland en Marokko is hoog. In de brief van de minister van Buitenlandse Zaken aan de Tweede Kamer d.d. 14 december 2021 inzake Marokko is aangegeven dat wordt gestreefd naar versterking van de politiesamenwerking met Marokko. Op 10 mei 2022 is een *Letter of Intent* getekend tussen de Nederlandse en Marokkaanse politie inzake samenwerking in de aanpak van zware -en georganiseerde misdaad en terrorisme.

Het streven is om op basis van deze *Letter of Intent* te komen tot een *Memorandum of Understanding* om de samenwerking verder vorm te geven, met inachtneming van de vingerende nationale en internationale wet- en regelgeving. Het MoU gaat bijdragen aan een versteviging van zowel de operationele als niet-operationele samenwerking met als belangrijkste doel het verhogen van de veiligheid van de burgers in beide landen. Samenwerking zal niet plaats vinden anders dan met de hiervoor genoemde waarborgen omkleed.

Samenwerking binnen het Koninkrijk

Korps Politie Caribisch Nederland (KPCN)

In januari vorig jaar heeft de gemandateerd Korpsbeheerder van KPCN zijn goedkeuring aan het nieuwe inrichtingsplan verbonden en financiering gerealiseerd. Vervolgens is een Organisatie en Formatie rapport (OenF rapport) opgesteld. Dit OenF rapport is in februari van dit jaar goedgekeurd. Inmiddels is een start gemaakt met de implementatie hiervan. Met dit plan is KPCN in staat in te spelen op de veranderde situatie ten opzichte van 2010.

Voor het goed functioneren van de hulpdiensten en de crisisstructuur in Caribisch Nederland is de realisatie van een nieuwe meldkamer cruciaal. De realisatie van zowel de fysieke bouw van de nieuwe meldkamer als de aanbesteding van de

nieuwe netwerkcommunicatie zijn inmiddels gestart. Naar verwachting worden deze trajecten in de tweede helft van dit jaar afgerond. Het beschrijven van nieuwe werkprocessen en het opleiden van meldkamerpersoneel is inmiddels afgerond, waarbij opgemerkt moet worden dat opleiden van personeel een voortdurend proces is. Al deze stappen dragen bij aan de professionalisering van de hulpverlening.

Regionale politiesamenwerking Koninkrijk
Begin dit jaar is de verbinding tussen mijn departement en de Nederlandse politie inzake de samenwerking met de politiekorpsen in het Caribisch deel van het Koninkrijk verstevigd door een nieuw beleidsteam Politiesamenwerking Caribisch Gebied in te richten. Dit besluit volgt op de vaststelling van de verklaring van 20 januari 2022 omtrent de voortzetting, borging en ontwikkeling van de politiesamenwerking binnen het Koninkrijk tussen het College van Korpschefs, de NP en het ministerie van JenV. Het team geeft samen met het College van Korpschefs uitvoering aan de strategische agenda inzake de voortzetting, borging en ontwikkeling van politiesamenwerking binnen het koninkrijk, waarvoor financiële middelen beschikbaar zijn gesteld en nu een bestedingsplan wordt ontwikkeld. Daarnaast draagt dit team bij aan de uitvoering van de Koninkrijk strategie van de Nederlandse politie en richt het een platform op voor beleidsvorming op het gebied van ondermijning en politiestrategie in het Caribisch Gebied en Latijns-Amerika.

De korpsen binnen het Koninkrijk zijn overtuigd van de operationele meerwaarde van het optreden als één Koninkrijk. De politiekorpsen maken gerichter gebruik van elkaars kennis en expertise. Versterking van de samenwerking op het gebied van informatie leidt tot beter inzicht in de criminele relaties tussen de Cariben en Nederland. Dit biedt gezamenlijke mogelijkheden in het kader van *upstream* en *downstream disruption*.